

307

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA

z dnia 4 listopada 1952 r.

w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony zwierząt.

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 25, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niżej wymienione gatunki zwierząt uznaje się za podlegające ochronie na całym obszarze Państwa:

M i ę c z a k i (Mollusca):

1. Skójka perłorodna (*Margaritifera margaritifera*).

O w a d y (Insecta):

2. Kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*).
3. Nadobnica alpejska (*Rosalia alpina*).
4. Jelonek (*Lucanus cervus*).
5. Biegacze (*Carabus*) — wszystkie gatunki.
6. Tęczniki (*Calosoma*) — wszystkie gatunki.
7. Trzmielce (*Bombus*) — wszystkie gatunki.
8. Paź żeglarz, czyli żeglarzek (*Papilio podalirius*).
9. Niepylak apollo (*Parnassius apollo*).
10. Niepylak mnemosyna (*Parnassius mnemosyna*).
11. Trupia główka (*Acherontia atrops*).

R y b y (Pisces):

12. Jesiotr zachodni (*acipenser sturio*).

P ł a z y (Amphibia):

13. Jaszczur plamisty, czyli salamandra (*Salamandra salamandra*).

14. Kumak nizinny i górski (*Bombina bombina* i *Bombina variegata*).

15. Traszki (*Molge*) — wszystkie gatunki.

16. Huczek ziemny (*Palobates fuscus*).

17. Rzekotka drzewna (*Hyla arborea*).

18. Ropucha zwyczajna (*Bufo bufo*).

19. Ropucha zielona (*Bufo viridis*).

20. Ropucha paskówka (*Bufo calamita*).

G a d y (Reptilia):

21. Żółw błotny (*Emys orbicularis*).
22. Jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*).
23. Jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*).
24. Padalec (*Anguis fragilis*).
25. Wąż eskulapa (*Elaphe longissima*).
26. Gniewosz, czyli miedzianka (*Coronella austriaca*).
27. Zaskroniec (*Natrix natrix*) poza gospodarstwami rybackimi na wodach zamkniętych.

P t a k i (Aves):

Z rzędu gołębi (*Columbae*)

28. Gołąb siniak (*Columba cenas*).
29. Synogarlica turecka (*Streptopelia decacto*).

Z rzędu żurawi (*Grues*)

30. Żuraw zwyczajny, czyli popielaty (*Grus grus*).

Z rzędu kuraków (*Galli*)

31. Pardwa (*Lagopus lagopus*).

32. Z rzędu mew i siewek (*Laro-Limicolae*)—wszystkie gatunki, z wyjątkiem następujących: bojownik batalion (*Philomachus pugnax*), słonka (*Scolopax rusticola*), bekas (*Capella gallinago*), bekasik (*Limnocryptes minimus*), dubelt (*Capella media*).

33. Z rzędu nurów (*Colymbi*) — wszystkie gatunki.

34. Z rzędu perkozów (*Podicipedes*) — wszystkie gatunki.

Z rzędu blaszkodziobów (*Lamellirostres* — *Anseres*).

35. Łabędź głuchy (*Cygnus olor*).

Z traczy (*Merginae*).

36. Tracz nurogęs (*Mergus merganser*).

37. Tracz długodziób (*Mergus serrator*).

38. Traczyk bielaczek (*Mergus albellus*).

Z rzędu rudłonogich (*Steganopedes*)

39. Kormoran czarny (*Phalacrocorax carbo*).

Z rzędu brodzących (*Gressores*)

40. Warzęcha (*Platalea leucorodia*).

41. Bocian biały (*Ciconia ciconia*).

42. Bocian czarny (*Ciconia nigra*).

43. Czapla purpurowa (*Ardea purpurea*).

44. Czapla biała (*Egretta alba*).

45. Czapla nadobna (*Egretta garzetta*).

46. Słepowron (*Nycticorax nycticorax*).

47. Bąk (*Botaurus stellaris*).

48. Bączek (*Ixobrychus minutus*).

49. Z rzędu kurek (*Ralli*) — wszystkie gatunki z wyjątkiem derkacza (*Crex crex*) i łyski (*Fulica atra*).

Z rzędu drapieżców dziennych (*Accipitres*)

50. Orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*).

51. Orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*).

52. Orlik grubodzioby (*Aquila clanga*).

53. Orzełek włochaty (*Aquila pennata*).

54. Orzeł bielik, czyli birkut łomignat (*Haliaeetus albicilla*).

55. Rybołów (*Pandion haliaetus*).

56. Krótkoszpón gadożer (*Circaetus gallicus*).

57. Pszczołojad (*Pernis apivorus*).

58. Myszolów zwyczajny (*Buteo buteo*).

59. Myszolów włochaty (*Buteo lagopus*).

60. Kania ruda (*Milvus milvus*).

61. Kania czarna (*Milvus migrans*).

62. Sokół wędrowny (*Falco peregrinus*).

63. Kobuz (*Falco subbuteo*).

64. Drzemlik (*Falco columbarius*).

65. Kobczyk (*Falco vespertinus*).

66. Pustułka (*Falco tinnunculus*).

67. Pustuleczka (*Falco naumanni*).

68. Błotniak popielaty, czyli łąkowy (*Pygargus pygargus*).

69. Błotniak biały (*Circus macrourus*).

70. Sęp płowy (*Gyps fulvus*).

71. Sęp kasztanowaty (*Aegypius monachus*).

72. Z rzędu sów (*Striges*) — wszystkie gatunki z pułchaczem (*Bubo bubo*) włącznie.

Z rzędu jerzyków (*Cypseles*)

73. Jerzyk (*Cypselus apus*).

Z rzędu kozodoi (*Caprimulgi*)

74. Lelek kozodój (*Caprimulgus europaeus*).

Z rzędu krasek (*Coraciae*)

75. Kraska, czyli sinowronka (*Coracias garrula*).

Z rzędu zimorodków (*Halcyonis*)

76. Zimorodek zwyczajny (*Alcedo atthis*).

Z rzędu żołą (*Meropes*)

77. Żołą szczurek (*Merops apiaster*).

Z rzędu dudków (*Upupae*)

78. Dudek (*Upupa epops*).

79. Z rzędu dzięciołów (*Pici*) — wszystkie gatunki z krętogłowem (*lynx torquilla*) włącznie.

Z rzędu wróblowatych (*Passeres*)

80. Gawron (*Corvus frugileus*).

81. Kawka (*Colaeus monedula*).

82. Orzechówka (*Nucifraga caryocatactes*).

83. Szpak (*Sturnus vulgaris*).

84. Wilga (*Oriolus oriolus*).

85. Płochacz hałny (*Prunella collaris*) i płochacz pokrzywnica (*Prunella modularis*).

86. Pokrzewki (*Sylvidae*) — wszystkie gatunki.

87. Sikory (*Paridae*) — wszystkie gatunki.

88. Kowalik bargiel (*Sitta europaea*).

89. Pomurnik, czyli mentel (*Tichodroma muraria*).

90. Pełzacz (*Certhia*) — obydwie gatunki.

91. Pluszcz, czyli kordusek (*Cinclus cinclus*).

92. Strzyżyk (*Troglodytes troglodytes*).

93. Drozd śpiewak (*Turdus ericetorum*).

94. Drozd rdzawoboczny, czyli drożdżik (*Turdus musicus*).

95. Drozd obroźny (*Turdus torquatus*).

96. Drozd skalny, czyli nagórnik skalny (*Monticola saxatilis*).

97. Słowik rdzawy (*Luscinia megarhynchos*).

98. Słowik szary (*Luscinia luscinia*).

99. Słowik podróżniczek (*Luscinia svecica*).

100. Rudzik (*Erithacus rubecula*).

101. Pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*) i kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*).

102. Pokląskwy (rodzaj *Saxicola*).

103. Kos czarny (*Planesticus merula*).

104. Mysikrólik czubaty (*Regulus regulus*) i zniczek (*Regulus ignicapillus*).

105. Dzierzby (*Laniidae*) — wszystkie gatunki.

106. Jemiołucha (*Bombycilla garrulus*).

107. Mucholówki (*Muscicapidae*) — wszystkie gatunki.

108. Jaskółki (*Hirundinae*) — wszystkie gatunki.

109. Skowronki (*Alaudidae*) — wszystkie gatunki.

110. Łuszczaki (*Fringillidae*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem wróbla domowego (*Passer domesticus*) i wróbla mazurka (*Passer montanus*).

111. Pliszki (*Motacillidae*) — wszystkie gatunki.

S s a k i (Mammalia):

112. Ryjówki (*Soricidae*) — wszystkie gatunki.

113. Kret (*Talpa europaea*) — poza zamkniętymi ogrodami i szkółkami.

114. Jeż (*Erinaceus europaeus*) — poza zamkniętymi bażantarniami.

115. Jeż wschodni (*Erinaceus roumanicus*).

116. Nietoperz (*Chiroptera*) — wszystkie gatunki.

117. Niedźwiedz (*Ursus arctos*).

118. Kuna domowa (*Mustela foina*).

119. Łasica łąska (*Mustela nivalis*).

- 120. Norka, czyli nurka (*Mustela lutreola*).
- 121. Gronostaj (*Mustela erminea*).
- 122. Żbik (*Felis silvestris*).
- 123. Pilchowate, czyli koszatkowate (*Muscardinidae*)

— wszystkie gatunki.

- 124. Świstak (*Marmota marmota*).
- 125. Bóbr (*Castor fiber*).
- 126. Łoś (*Alces alces*).
- 127. Kozica (*Rupicapra rupicapra*).
- 128. Żubr (*Bison bonasus*).

§ 2. 1. W stosunku do gatunków zwierząt wymienionych w § 1 wprowadza się zakaz:

- 1) zabijania i chwytania tych zwierząt, zakładania urzędów, przeznaczonych do ich zabijania i chwytania, niszczenia ich gniazd, barłogów, nor i żeremi oraz gąsienic, poczwerek, jaj i piskląt, jak również dokonywania wszelkich innych czynności, zmierzających do ich zawłaszczenia bądź uszkodzenia;
- 2) przetrzymywania, zbywania, nabywania oraz przemieszczania tych zwierząt z ich naturalnych stanowisk na inne;
- 3) wywożenia poza granice Państwa w stanie żywym lub martwym oraz ich jaj, gniazd i skórek.

2. Dopuszczalne jest jednak w stosunku do gatunków zwierząt wymienionych w § 1:

- 1) w okresie od 1 listopada do końca lutego usuwanie gniazd ze skrzynek dla ptaków oraz z gniazd znajdujących się w pielęgnowanych remizach i zagajnikach dla ptaków;
- 2) usuwanie z domostw i zabudowań oraz w ich najbliższym otoczeniu gniazd ptasich, o ile wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;
- 3) łapanie ptaków i nietoperzy poza rezerwatami przyrody i parkami narodowymi celem ich obrączkowania przez osoby upoważnione do tego przez urzędowe stacje ornitologiczne, które obowiązane są prowadzić rejestr tych osób;
- 4) łapanie ptaków w rezerwach przyrody celem obrączkowania, jeżeli zakaz wykonywania tych czynności nie wynika z właściwego zarządzenia o uznaniu za rezerwat przyrody lub jeżeli Minister Leśnictwa wyda zezwolenie na dokonywanie obrączkowania w określonych rezerwach.

§ 3. Zabrania się niszczenia mrowisk w lasach.

§ 4. Wprowadzenie do wolnej przyrody gatunków zwierząt kręgowych niełownych, obcych faunie krajowej, dozwolone jest tylko na podstawie każdorazowego zezwolenia Ministra Leśnictwa, wydanego po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, stwierdzającej, że nie zagraża to bezpośrednio lub pośrednio gatunkom zwierząt, wymienionym w § 1.

§ 5. Minister Leśnictwa może, na wniosek Państwowej Rady Ochrony Przyrody lub po zasięgnięciu jej opinii, udzielać zezwoleń osobom fizycznym i prawnym na dokonywanie następujących czynności dla celów naukowych, dydaktycznych i hodowlanych w stosunku do gatunków zwierząt wymienionych w § 1:

- 1) zabijania i chwytania zwierząt na określonym obszarze i w ustalonym okresie czasu, co jednocześnie upoważnia te osoby do czasowego przetrzymywania uzyskanych w ten sposób zwierząt;
- 2) pozyskiwania jaj i gniazd ptaków;
- 3) wywożenia gatunków zwierząt, ich jaj, gniazd i skórek poza granice Państwa.

§ 6. Minister Leśnictwa może po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody zezwolić na przemieszczanie określonych gatunków zwierząt wymienionych w § 1 z istniejących stanowisk naturalnych na stanowiska nowe dla celów właściwego gospodarowania zasobami przyrody oraz dla celów naukowych.

§ 7. W przypadku spowodowania lub zagrożenia powstania szkód gospodarczych na skutek masowego pojawienia się któregośkolwiek z gatunków zwierząt wymienionych w § 1 konserwator przyrody może po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego komitetu ochrony przyrody zezwolić na określony przeciąg czasu na wykonywanie czynności, mających na celu zmniejszenie stanu ilościowego tych zwierząt.

§ 8. Konserwator przyrody może na wniosek władz rybackich i po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego komitetu ochrony przyrody zezwalać na zabijanie w gospodarstwach rybackich na wodach zamkniętych nurów, perkozów i orłów rybołowów.

§ 9. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do zwierząt znajdujących się w zwierzyńcach, ogrodach zoologicznych, laboratoriach badawczych i rezerwach hodowlanych oraz zwierząt urodzonych w warunkach hodowli zamkniętej.

§ 10. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 października 1935 r. o uznaniu zółwia za gatunek chroniony (Dz. U. Nr 80, poz. 498);
- 2) rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 października 1938 r. o uznaniu żubra za gatunek chroniony (Dz. U. Nr 84, poz. 568).

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Leśnictwa: B. Podedworny